

Klimamøde i Bangkok

- spurten frem mod København er i gang

Et nyhedsbrief fra 92-gruppen fra klimamødet i Bangkok, april 2008

Det haster, hvis vi skal nå en klima-aftale i 2009

Delegerede flokkes i disse dage til klimamøde i Bangkok. Mødet er det første samlede møde under FN's klimakonvention siden det store klimatopmøde på Bali i december 2007. Her blev landene enige om det såkaldte "Bali Road Map", der beskriver rammerne og processen frem mod en ny global klima-aftale i København i 2009. Mødet i Bangkok har som hovedfokus, at udarbejde et konkret arbejdsprogram for, hvordan forhandlingsprocessen så skal forløbe over de næste to år frem til konferencen i København. Hvad der skal forhandles hvornår og hvordan¹. Og det haster. Der er stadig mange spørgsmål, der skal afklares og langtfra enighed - så den generelle fornemmelse blandt mange af de deltagende her er, at der hurtigt skal gang i processen, hvis det skal lykkes at nå til enighed om en aftale i København.

Hvem skal bære byrden - slagsmålet mellem rige og fattige lande

Som sædvanligt er der et slagsmål mellem de rige industrialiserede lande og udviklingslandene, om hvem der skal påtage sig byrden i forbindelse med bekæmpelsen af klimaændringerne. Ifølge Klimakonventionen skal de rige lande gå forrest i nedskæringen af udslippet af drivhusgasser. De fattige lande siger – med god grund – at de rige lande langt fra har levet op til deres forpligtigelser her. Flere af Kyoto-landene halter bag efter med de reduktioner, de har lovet. Og USA, en af de to største drivhusgasudledere i verden, har slet ikke tiltrådt Kyotoaftalen. Ligeledes har de rige lande langt fra sørget for den økonomiske og teknologiske støtte, som de under Klimakonventionen har lovet at yde udviklingslandene, for at disse kan tilpasse sig og bekæmpe klimaændringerne.

De rige lande påpeger til gengæld, at det ikke vil være muligt at undgå omfattende klimaændringer, hvis ikke de store udviklingslande også yder deres del. Det gælder ikke mindst Kina, Indien, Brasilien og Sydafrika, som de senere år har haft et hurtigt stigende drivhusgasudslip – om end dette stadig er langt mindre per indbygger end for de rige lande.

Dette slagsmål mellem de rige lande og udviklingslandene går som en rød tråd gennem klimaforhandlingerne, og en endelig aftale i København 2009 afhænger af et kompromis på området.

Her i Bangkok henviser udviklingslandene således konstant til forhandlingsprocessen om fremtidige reduktionsforpligtigelser for de rige lande under Kyoto-protokollen, og

---

¹ Mødet er delt op i to hovedprocesser. Dels forhandlinger i den samlede Klimakonvention under den såkaldte *Ad Hoc Working Group for Long-term Cooperative Action under the Convention (AWGCLA)*, der skal arbejde sig frem mod en ny aftale for den samlede Klimakonvention (*Konventionssporet*). Og dels forhandlinger i blandt de lande, der har tiltrådt Kyotoprotokollen under Klimakonventionen i *Ad Hoc Working Group on Further Commitments for Annex 1 Parties under the Kyoto Protocol (AWG)*, om hvilke reduktioner i drivhusgasudslip de rige lande skal forpligtige sig til i den anden forpligtelsesperiode efter 2012 (*Kyoto-sporet*).

siger, at de rige lande her må vise, at de reelt vil gå forrest med drivhusgasreduktioner, før de selv vil forpligtet sig til at gøre noget.

På sporet af en arbejdsplan

Hovedmålet med Bangkok-mødet er som sagt at få udarbejdet en konkret arbejdsplan for forhandlingsprocessen de næste to år frem mod København. Men det diskuteres samtidigt, hvad en fælles overordnet vision og målsætning for en ny klimaafnåte skal bestå i, hvilke tiltag der skal til for at begrænse og styrke tilpasningen til klimaændringerne, samt hvordan den tilstrækkelige finansiering og teknologi-spredning skal sikres.

EU presser på

EU presser generelt på for at få processen til at bevæge sig fremad. Thomas Becker fra Klima- og Energiministeriet, som fungerer som EU's talsmand på området, lagde ud med at foreslå en konkret arbejdsplan og konkrete mål, som kan indgå i en endelig fælles vision og målsætning. Herunder at målet skal være at holde den globale temperaturstigning under 2 grader. EU har selv påtaget sig at reducere drivhusgasudslippet med 20 procent i 2020, og kun gå op på 30 procents reduktion hvis andre rige lande gør noget lignende. Dette på trods af at en 2 graders målsætning ifølge FN's klimapanel betyder, at de rige lande skal reducere mellem 25-40 procent i 2020.

EU vil gerne have u-landene til også at forpligte sig og mener, at det er relevant at dele gruppen af udviklingslande op, og se hvad hver enkelt gruppe kan bidrage med. Noget u-landene dog ikke er særligt interesseret i, før de har set mere handling fra de rige lande.

Er USA et udviklingsland?

USA spiller som sædvanlig en helt speciel rolle. Som et af de eneste tilbageværende industrilande der ikke har tilsluttet sig Kyoto-protokollen, indgår de ikke i dialogen om fremtidige krav til de rige industrilande under denne aftale, men er placeret i forhandlingsdelen om fremtidige indsætser for andre lande, primært u-lande. En noget speciel situation for et af verdens rigeste lande.

Dette forhindrede dog ikke den amerikanske forhandler i at fremhæve, at man bør holde fast i at holde de to spor adskilt i forhandlingerne - og således må man spørge, om USA opfatter sig selv som et u-land?

USA brillerede også ved at bruge konventionens princip om "common but differentiated responsibility" - som siger til, at de rige lande bør gå forrest i bekæmpelsen af klimaændringerne - til at sige, at de knap så fattige udviklingslande nu bør forpligtige sig. Dette på trods af at USA, som er langt rigere og udspyer langt mere CO₂, endnu ikke har forpligtiget sig til handling.

Japan – med sprogproblemer?

Japan forsøger generelt at komme væk fra ambitiøse overordnede reduktionsmål, og mener, at man skal tage udgangspunkt i, hvor meget landene kan reducere drivhusgasudslippet i forskellige sektorer og så lægge det sammen til et nationalt mål. Som ofte er der en diskussion om, hvad det er, Japan præcist mener, efter at japanerne udleverede et papir som foreslår, at "alle store økonomier" – uafhængigt af per capita indkomst - skal forpligte sig til lignende reduktionsmål. Noget som er i mod princippet i Klimakonventionen om, at de rige lande skal påtage sig de største

forpligtigelser, og som udviklingslandene derfor bestemt ikke vil modtage positivt. Men måske er det bare en fejl i oversættelsen, som japanerne ofte undskylder sig med.

Fælles vision eller fælles skæbne – tilpas dig eller uddø.

At der ses meget forskelligt på hvor alvorlige klimaændringerne er, viste sig også, da USA og Saudi Arabien fremførte, at det er vigtigt, at målene i en fremtidig klimaafnale er ”realistiske”, hvorpå Bangladesh replicerede, at realisme for dem var, at de forsvinder i havet, hvis ikke der gøres noget alvorligt ved klimaændringerne hurtigt.

De små ø-stater fremfører igen og igen, at dette er et spørgsmål om overlevelse for dem. De mener således, at en rimelig målsætning for en ny klimaafnale er, at den sikre dem mod oversvømmelse, og de henviser til ny forskning, der viser, at vi måske allerede har overskredet grænsen for alvorlige klimaændringer og dermed deres mulige undergang.

I det hele taget påpeger næsten alle udviklingslandene betydningen af, at de får assistance til at tilpasse sig klimaændringerne. Det er tydeligt, at de konkrete konsekvenser af klimaændringerne for alvor er ved at sætte sig igennem rundt om i verden. Det får udviklingslandene til i stigende grad at kræve, at ”forureneren betaler” og at de rige lande tager ansvar for deres forurening og hjælper u-landene med at tilpasse sig klimaændringerne, sådan som de har lovet det i Klimakonventionen.

Et spørgsmål om retfærdighed eller realisme?

Flere af u-landene, med Indien, Sydafrika og Brasilien i spidsen, påpeger desuden den store forskel i drivhusgasudslip per indbygger i mellem udviklingslande og industrilande, og dermed igen at de rige lande må gå forrest i nedskæringen af drivhusgasudslippet.

Brasilien henviser til, at det vil være rimeligt at se på drivhusgasudslippet i historisk perspektiv, da industrilandene her har et endnu større ansvar for klimaproblemet end hvis man kun ser på situationen i dag. Og Indien fremlægger tal, der viser hvor mange gange lavere deres udslip er per indbygger end den rige verdens.

Saudi Arabien x 2

Saudi Arabien spiller som sædvanlig en speciel rolle, som dem der er imod, at der sker noget som helst, i hvert fald med mindre de bliver kompenseret for et evt. mindre olieforbrug i verden. Venezuela – et andet olieeksporterende land - ser ud til her i Bangkok at påtage sig rollen som Saudi Arabien nr. 2. I går gav de bl.a. i plenum udtryk for, at man ikke kan tage noget som helst med i en ny afnale, som ikke allerede er i Konventionen.

Spillet om verdens fremtid fortsætter ugen ud

Forhandlingerne fortsætter til på fredag, hvor arbejdsplanen for forhandlingerne frem mod Købehavn skal ligge klar. Det bliver spændende at se, om verdens lande når at blive enige om den nødvendige ambitiøse arbejdsplan, og om de dermed lever op til deres ansvar for at sikre kloden en bæredygtig fremtid.